

Uptide vissen op de Oosterschelde

Uptide vissen is sinds jaar en dag dé vismethode voor het bootvissen op de Oosterschelde. Het verhaal achter deze techniek is in feite niet heel erg ingewikkeld – schuin tegen de stroming inwerpen en zorgen dat je paternoster goed plat tegen de bodem wordt gedrukt – maar de praktijk is doorgaans wat weerbarstiger. Ernest Ripson, Nederlands Kampioen Bootvissen 2009, geeft je in dit artikel tips voor succesvol uptide vissen.

TEKST EN FOTOGRAFIE ROBERT DE WILT
ILLUSTRATIES STEPHAN SIEPERMANN

Het vissen op de Oosterschelde vanaf een opstapboot is laagdrempelig. Zo zijn de opstapprijzen zeer schappelijk, kun je hengels, molens en ander toebehoren huren en vooraf je zeeas bestellen. Bovendien maak je kans op een leuke partij zeevis als schar,

bot, wijting en steenbolck. Ook zeldzamere vissoorten – zoals tarbot, harder, geep, gladde haai; afhankelijk van het seizoen – kreeften en zeesterren komen geregeld naar boven. Verder is er meestal wel een keuken in de kombuis voor een (warm) hapje en drankje en tenslotte is zo'n dagje zee-

vissen ook reuze gezellig. En wie weet zie je nog zehonden of zelfs bruinvissen zwemmen. Bijkomend voordeel van de Oosterschelde is dat er windtechnisch gezien bijna altijd kan worden uitgevaren. Om er ook wat de vangsten betreft een geslaagde dag van te maken op de Oosterschelde,

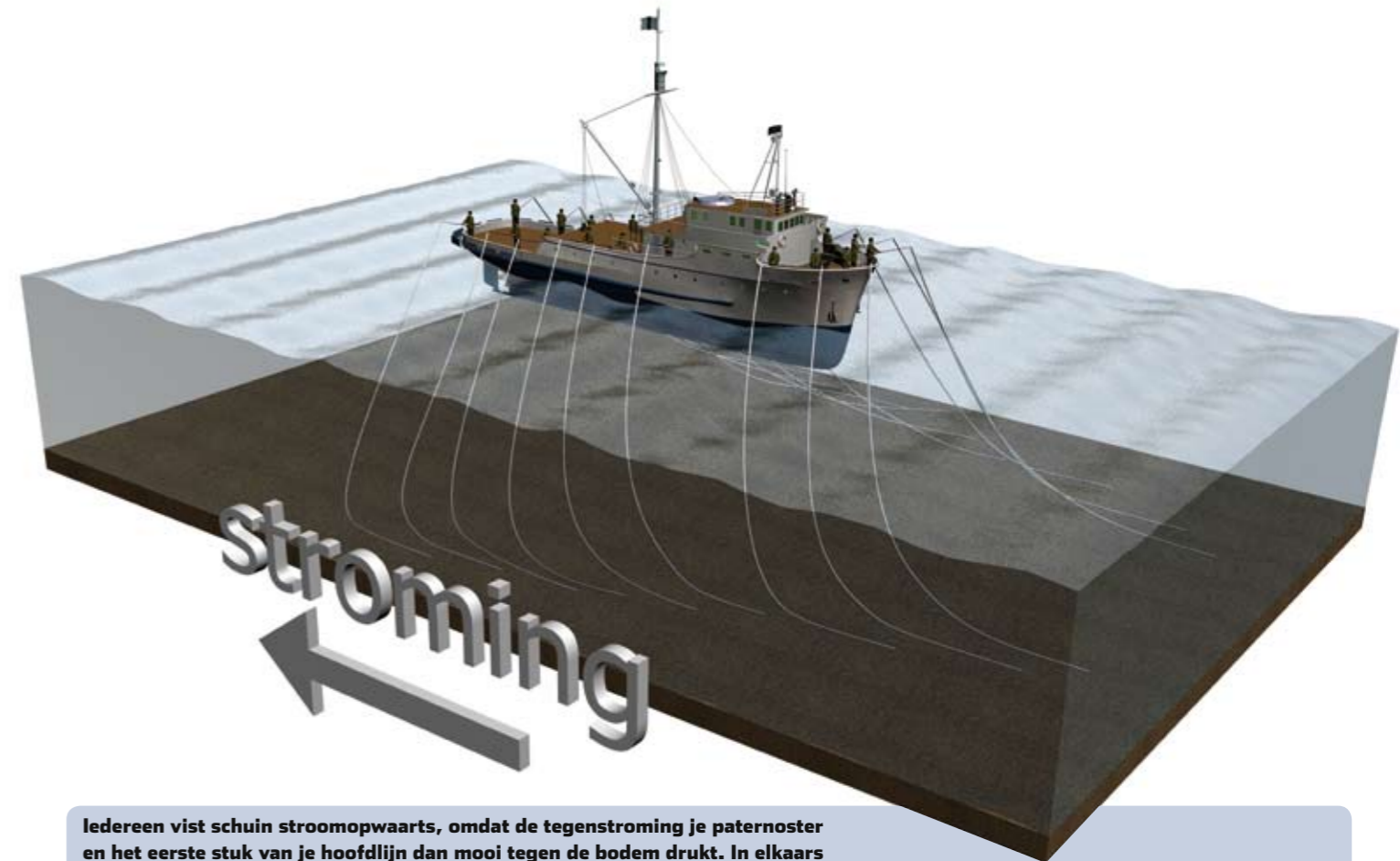
zul je wat meer moeten doen dan een paternoster naar de bodem laten afzinken en achterover leunen. Goed en succesvol uptide vissen is een ware kunst, waarbij goed inspelen op de stroming van dat moment de sleutel tot succes is. ▶

VISTECHNIEK

Op deze tekening zie je hoe de stroming de lijn tegen de bodem duwt en je paternoster daardoor mooi plat op de bodem ligt.

Doordat je lood op de bodem verankerd ligt, duwt de stroming je paternoster plat tegen de bodem. Daardoor is je aaspresentatie optimaal voor bodemvissen als schar en wijting.

Iedereen vist schuin stroomopwaarts, omdat de tegenstroming je paternoster en het eerste stuk van je hoofdlijn dan mooi tegen de bodem drukt. In elkaars lijn verstrikt raken is nooit helemaal te voorkomen, maar het scheelt al een hoop als iedereen dezelfde werprichting aanhoudt.

UPTIDE INWERPEN

De vuistregel bij uptide vissen is dat er schuin tegen de stroming wordt ingeworpen. Hoe harder de getijdenstroom, des te verder stroomopwaarts je moet ingooien. De werprichting is gemakkelijk te bepalen omdat de geankerde boot met zijn boeg altijd precies tegen de stroming in wijst. Werp schuin stroomopwaarts in en klap de beugel van je molen pas dicht enkele seconden nadat het lood de bodem heeft bereikt. Dit geeft de ankers van je lood de tijd om goed in de bodem te ankeren. Hierna zet je de hengel tegen de railing en laat je de stroming het werk doen. De druk hiervan op je lijn zorgt ervoor dat je paternoster en de eerste meters lijn daarboven tegen de bodem worden gedrukt – je lijn loopt nu als het ware in een opwaartse boog richting je hengeltop. Deze aaspresentatie op de bodem is cruciaal om bodemvissen als schar, bot en wijting te kunnen vangen.

Werp zo ver mogelijk schuin stroomopwaarts in en vergeet niet om daarbij rekening te houden met medeopvarenden.

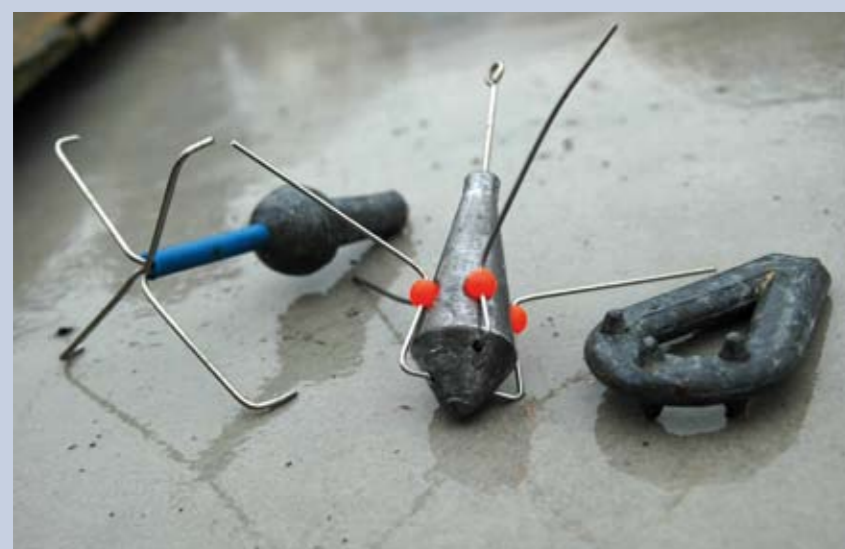

PATERNOSTER

Op de Oosterschelde kun je met de meeste kant-en-klare paternosters prima uit de voeten. Zelf je eigen paternosters maken is niet noodzakelijk, maar wel leuker en natuurlijk ook goedkoper. Paternosters met drie zijlijnen en haken zijn het meest gangbaar en leveren doorgaans ook de meeste vis op. Heb je het vooral op platvis als schar, bot en schol gemunt, kies dan voor stalen afhouders. Deze zijn zwaarder en blijven beter plat op de bodem liggen dan plastic afhouders. Is het vooral wijting wat de klok slaat, neem dan een paternoster met plastic afhouders.

Stalen afhouders blijven beter op de bodem liggen en zijn daarom favoriet voor de platvis.

LOODKEUZE

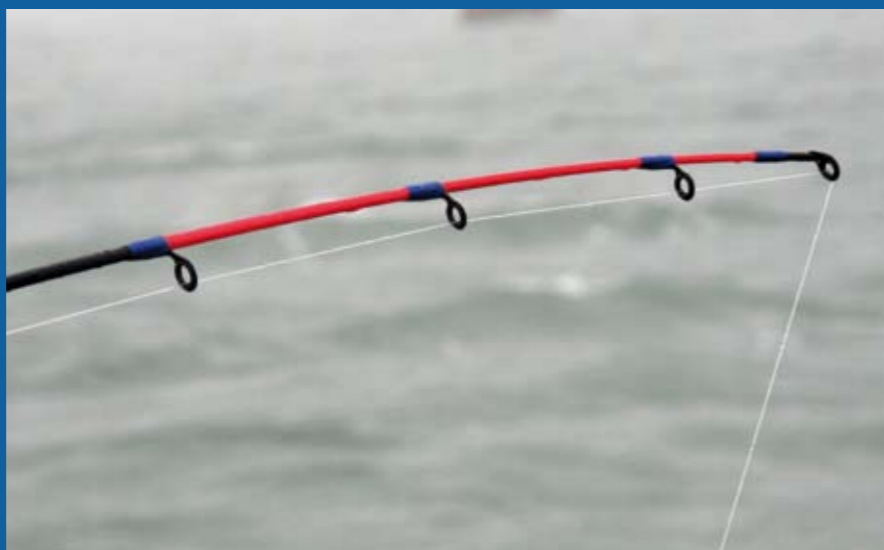
Een van de meest onderschatte factoren bij het uptide vissen is de loodkeuze. Voor wat betreft het gewicht voldoet 200 gram meestal prima op de Oosterschelde, het type hangt af van de omstandigheden. Staat er veel stroming, kies dan voor ankerlood met vaste ankers. Bij een normale stroming is lood met klapankers afdoende. Schakel zodra de stroming bijna helemaal of geheel wegvalt meteen over op normaal lood zonder ankers of op zogeheten 'hoefijzers' met grippunten. Deze zorgen ervoor dat je aas een stuk actiever, en dus ook attractiever, wordt gepresenteerd. Dit is noodzakelijk om vis te kunnen blijven vangen zodra de stroming wegvalt.

Van links naar rechts: vast ankerlood, klapankerlood en een zogeheten 'hoefijzer'.

LIJNDIKTE

Voor de hoofdlijn is 40/00 mm nylon hoofdlijn dik genoeg. Daaraan knoop je een voorslag van acht tot tien meter 60/00 nylon. Ga je zelf paternosters maken, neem dan 50 tot 60/00 nylon als onderlijn en haaklijnen van 35 tot 40/00 fluorocarbon. De druk van de stroming zet de nylon hoofdlijn onder spanning, waarna de hengeltop ietsjes doorbuigt. Bij een aanbeet is aanslaan overbodig: de vis haakt zichzelf op de druk op de lijn. Draai overigens niet te snel binnen als je vis hebt gehaakt, want dan bestaat de kans dat je de vis letterlijk van de haak af draait. Kies daarom ook voor een uptide hengel met een zachte top en goede demping. Zo verspeel je bij het binnendraaien minder vis in vergelijking met een harde, stugge top.

Behalve de juiste lijndikte is ook een zachte hengeltop essentieel voor het vangen van vis.

VERS AAS

Voor zeeaas geldt: hoe verser, hoe beter. Je kunt natuurlijk zelf zeepiëren spitten in de daarvoor aangewezen gebieden die in de Landelijke Lijst van Viswateren staan, maar een ritje langs de hengelsportzaak bespaart je een hoop tijd. Zorg in ieder geval dat je altijd zeepiëren en zagers bij je hebt, zodat je kan afwisselen of deze eventueel als cocktail kunt aanbieden. Verder zijn ook Franse tappen soms ware toppers voor de Oosterschelde. Om het aas mooi op en over de haak te schuiven, is een aasnaald onmisbaar. De favoriete haak van Ernest is de Kamasan B-940 in maat 4, maar andere haken van het 'Aberdeen'-model voldoen ook prima. Dit type haak heeft geen weerhaakjes op de lange haaksteel en is dus erg geschikt om zeepiëren op de haak te rijgen zonder de toch al fragiele pier vroegtijdig lek te prikken.

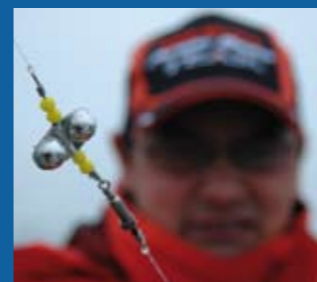
De lange, weerhaakloze steel van het 'Aberdeen'-model zorgt ervoor dat je zeepiëren netjes op de haak kunt rijgen.

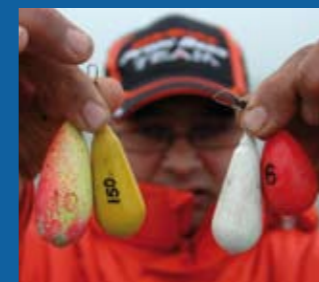
TOETERS EN BELLEN

Naast de in dit artikel genoemde vuistregels voor het uptide vissen, kan het natuurlijk ook geen kwaad om af en toe wat te experimenteren. Zo kun je bovenaan je onderlijn een speciaal belletje – verkrijgbaar bij veel hengelsportzaken langs de kust – plaatsen. Dit trekt in het geval er voldoende stroming staat soms extra vis aan. Een andere mogelijkheid is om je lood een felkleurtje te geven door het te verven of er een felgekleurde coating omheen te gieten – hoe je dit laatste doet is op internet te vinden.

Als het even niet wil, gaat er bij Ernest Ripson een belletje rinkelen.

Vissen zijn nieuwsgierig, dus felgekleurd lood zou de interesse kunnen wekken.

STROMINGEN

Op zee staat stroming gelijk aan gretig azende vis. De vangsten vallen dan ook meestal vrijwel stil zodra de stroming wegvalt – op de Oosterschelde is dit een bekend fenomeen. Met een getijdenboekje bij de hand kun je precies zien wanneer de stroming toe- of afneemt en je aasaanbieding aanpassen (zie kadertekst loodkeuze). Ook aan de hand van markeerpunten kun je zien of de stroming wegvalt. Wind en stroming houden de geankerde boot op zijn plaats ten opzichte van een markeerpunt als bijvoorbeeld een boei. Zodra de wind meer vat krijgt op de boot, die vervolgens begint te draaien t.o.v. het markeerpunt, weet je dat de stroming wegvalt. Om de minder gretig azende vis toch tot aanbijten te verleiden, is actiever vissen dan het proberen waard. In plaats van de hengel tegen de railing te zetten, houd je deze nu in je hand en speel je met je aas door de hengel te bewegen en/of lijn te geven. Zo kun je ook als er geen stroming staat soms toch aardig door blijven vangen.

De boei dient als een markeerpunt om te kunnen zien of de stroming wegvalt.

AFSCHRIKGEBIED

Direct rond de boot zwemt in de regel maar weinig vis. Het kabaal van de ankerketting en op het dek aanwezige mensen zal de meeste vis afschrikken, ook bij een diepte van meer dan twintig meter, en verjagen. Het is dus zaak om niet in het zogenaamde 'afschrikgebied' pal onder de boot te vissen, maar zo ver mogelijk van de boot af. Daar zit immers de meeste vis. Met wat oefening en de speciale uptide hengels (die zo'n drie meter lang zijn) moet het lukken om pakweg twintig tot dertig meter van de boot af te werpen.

Wie verder werpt, vangt meer vis!

DAGJE ZEEVISSSEN: GEWOON DOEN!

Op de Oosterschelde heb je keus uit ruim twintig sportvisboten waarbij je kunt opstappen. Voor 20 à 25 euro zit je dan een hele dag op de Oosterschelde. De standaard vismethode is de uptide bodemvisserij. 's Zomers varen ook veel schepen speciaal uit voor avondvissen op bijvoorbeeld tong. De schippers hebben vaak een jarenlange ervaring en weten de beste plekken te vinden. Ze kunnen je natuurlijk ook verder op weg helpen met vragen over het vissen zelf. Kijk eens rond op internet en waag zelf eens een poging op de Oosterschelde. De komende maanden kun je er prima platvis vangen, maar ook wijting en steenbol. Sta ook niet raar te kijken als er een bijzondere vissoort zoals de gladde haai opduikt. Veel boten kunnen ook voor een hele dag worden afgehuurd – leuk idee voor een bedrijfsuitje!